

J.N. Santaaulàlia
ha escrit una
novel·la ambientada
a la Guerra Civil
ANDREU PUIG

**LA SORRA
VERMELLA**
J.N. Santaaulàlia

Editorial: Proa
Barcelona 2017
Pàgines: 420
Preu: 20,50 euros

La filla de la guerra

En una foguerada d'amor enmig dels focs intensius al Front d'Aragó, el soldat Pedro i la infermera Núria engendren la Clara, una nena que naixerà a Figueres en plena retirada i impedirà que mare i filla puguin arribar a refugiar-se a França. Aquest infant serà la protagonista principal d'un relat que, amb una sèrie d'històries encreuades, furga en els sentiments dels personatges més que en les aventures bèl·liques. L'amistat,

l'amor, els ideals, les victòries, les derrotes i frustracions i el dolor afegit que genera un conflicte armat supera la violència in crustada en l'ADN de la guerra.

La narració s'inicia quan els refugiats a França, Pedro i Quiles, enceten amb una moto un viatge arriscat de tornada a Barcelona. El Pedro s'acaba d'assabentar que seva filla Clara, que ja té dos anys i mig, ha quedat òrfena de mare, executada dies abans per la repressió franquista. Una

aventura arriscada dels dos exsoldats anarquistes, que va avançant en un anar i venir continu entre el passat i present i amb un recorregut pels diferents paisatges del relat per lligar la història.

Si bé el company de Pedro, Quiles, és el narrador de la majoria de capítols, també hi trobarem protagonistes singulars de la història que fan sentir la seva veu. La tia Berta, amb una força titànica per sobreviure, és un potent personatge secundari. Ella, així com l'anglesa Margaret del Consolat britànic i el comunista Rómulo, expressen els seus punts de vista per ben lligar la història. Un apart especial es mereix la figura del frare, encarregat d'atendre espiritualment les execucions del Camp de la Bota, clau per entendre el nus central i el desenllaç.

Història colpidora i atractiva

Amb un llenguatge directe, detallista en les descripcions bèl·liques, intimista furgant els sentiments, dolorós en els moments crítics de la desfeta bèl·lica i emotiu en el desenllaç, es va bastint una història colpidora i atractiva. El descontrol assassí de l'inici del conflicte i la guerra dins de la guerra dels Fets de Maig del 37, són relats enriquidors de la Memòria Històrica.

La candidesa infantil de la Clara, una certa ironia en les relats més violents i certs tocs de tendresa, compensen la ferotgia dels escenaris més cruels de la guerra.

Una aportació valuosa d'un escriptor que ha fet tots els papers de l'auca en el món literari. Filòleg de professió, J.N. Santaaulàlia (Banyoles, 1955) ha conreat la poesia (*La llum dins l'aigua*) i el llibre de viatge (amb *Pagodes i gratacles: un viatge al Japó*). També va deixar petjada amb les novel·les *Terra negra*, *L'absent* i *Yume*. *

NOVEL·LA MARTA MONEDERO

Abans de l'explosió

La primera novel·la traduïda al català de l'escriptor i editor Jonathan Lee, *El gran salt*, és l'últim exponent de l'abundant ficció britànica ambientada en l'era de Thatcher. Uns anys durs, els de la Dama de Ferro, que van originar títols com ara l'esmolada *La línia de la bellesa*, d'Alan Hollinghurst; la sàtira hilarant *Menudo reparto*, de Jonathan Coe; *Billy Elliot*, de Melvin Burgess (tot un fenomen cinematogràfic), i el recull de contes *L'assassinat de Margaret Thatcher*, de Hilary Mantel.

Amb el conflicte nord-irlandès de fons, *El gran salt* s'ambienta en la tardor del 1984, quan un home s'allotja al Grand Hotel de Brighton per col·locar-hi una bomba que posi fi a la vida de la primera ministra durant la convenció del Partit Conservador. Però més que centrar-se en l'atemptat, del qual Thatcher en va sortir il·lesa tot i que va deixar cinc morts –un fet que va sacsejar el Regne Unit; fins i tot Morrissey hi va dedicar una cançó–, la novel·la s'articula a partir de les vivències, les il·lusions i les pors de tres personatges ficticis: un jove de l'IRA, expert en explosius, una mica passerell; un atleta retirat que regenta l'hotel a mitges i espera que l'estada de la Dama de Ferro li permeti ascendir a director general; i la seva filla, una adolescent que hi fa de recepcionista mentre es planteja què vol ser de gran.

Un miner amb una portada de diari sobre la mort de Margaret Thatcher